

Raadswerk in de juiste proporties

Advies aan de gouverneur van Limburg en
de leden van de gemeenteraad van Meerssen

24 februari 2025

dr. Hannie te Grotenhuis
dr. Jan Schrijen

Leeswijzer

We beginnen dit rapport met de opdracht zoals die ons door de gouverneur van Limburg is verstrekt. Daarna schetsen we onze werkwijze. Aansluitend beschrijven we de opbrengst van onze verkenning. Tot slot adviseren we hoe tot een verbetering kan worden gekomen van de onderlinge verhoudingen en het functioneren van de gemeenteraad.

1. Opdracht

De gouverneur van Limburg heeft in het najaar van 2024 de gemeenteraad van Meerssen aangeboden om onder externe begeleiding een traject in te gaan om het functioneren van en de onderlinge verhoudingen in de gemeenteraad te verbeteren. Hiermee zou een tweeledig doel moeten worden gediend:

- Komen tot werkbare en duurzame oplossingen voor onder meer de omgangsvormen, vergadercultuur en het inhoudelijke debat waarmee de verhoudingen binnen de gemeenteraad in Meerssen genormaliseerd worden.
- De gouverneur in de gelegenheid te stellen een besluit te kunnen nemen over het al dan niet starten van de procedure om te komen tot een kroonbenoemde burgemeester voor de gemeente Meerssen.

Vanuit de raad van Meerssen werd de wens uitgesproken om twee adviseurs/ begeleiders aan te wijzen. Daaraan is vervolg gegeven. De adviseurs/ begeleiders kregen als opdracht om tijdens de verkenningsfase een eigenstandige analyse te maken van het functioneren van en de onderlinge verhoudingen in de gemeenteraad. Daartoe voeren zij in ieder geval gesprekken met de voltallige raad, individuele raadsleden, de burgemeester en de griffier. Op basis hiervan bekijken de adviseurs of meer gesprekken noodzakelijk zijn om het beeld te completeren. Ook bestuderen zij beschikbare documenten. Ten aanzien van de geconstateerde knelpunten dient een advies te worden gegeven voor het vervolg van het traject. De analyse en advies voor het vervolg worden:

- toegelicht aan de gouverneur van Limburg
- gepresenteerd aan de fractievoorzitters en de hele raad

De gouverneur heeft opdracht gegeven aan de opstellers van voorliggend rapport, dr. Hannie te Grotenhuis en dr. Jan Schrijen, om invulling te geven aan de verkennings- en adviesfase.

2. Werkwijze adviseurs

We zijn gestart met een kennismaking met de leden van de Ad hoc commissie op 16 december jl., gevolgd door een kennismaking met de voltallige raad op 15 januari jl. - 4 van de 17 raadsleden waren met bericht verhinderd. In beide ontmoetingen hebben we tevens onze opdracht en werkwijze toegelicht.

Vervolgens hebben we in de periode van 24 januari tot en met 13 februari jl. beschikbare documenten bestudeerd en individuele gesprekken gevoerd. In eerste instantie en op verzoek van de Ad hoc commissie met alleen alle raadsleden, de voorzitter en de griffier van de raad. Op basis daarvan hebben wij het noodzakelijk beoordeeld om ook nog enkele andere betrokkenen te spreken, teneinde ons beeld te kunnen complementeren. We hebben aanvullend met nog een medewerker van de griffie (door omstandigheden heeft een gesprek met een tweede griffiemedewerker niet kunnen plaatsvinden), alle wethouders, de gemeentesecretaris/ algemeen directeur en de bestuursadviseur gesproken. In totaal voerden wij 26 individuele gesprekken.

Vooraf hebben we aangegeven geen formele verslagen te zullen maken van de individuele gesprekken. Wel hebben we tijdens de gesprekken aantekeningen gemaakt die ons later behulpzaam waren bij het schrijven van onze rapportage.

Met de informatie uit de documenten en de gesprekken hebben wij ons een goed beeld kunnen vormen van het huidige functioneren van en de onderlinge verhoudingen in de gemeenteraad van Meerssen, en een advies kunnen opstellen voor het vervolg van het traject.

3. Opbrengst van de gesprekken

Vooraf willen we stellen dat alle gesprekken in een vertrouwelijke en constructieve sfeer verliepen, en we beginnen graag met het bedanken van alle gesprekspartners voor hun openhartigheid en bijdrage.

Vrijwel steeds was onze openingsvraag: 'In onze opdrachtverlening staat dat er sprake is van moeizame politiek-bestuurlijke verhoudingen in Meerssen. Is dit volgens u ook zo?'

We kregen uiteenlopende reacties, die varieerden van 'Er is sprake van een ernstige situatie met een slechte sfeer en slechte onderlinge verstandhoudingen in de gemeenteraad', 'Er moet iets gebeuren', 'We moeten weer harmonie vinden' tot: 'De situatie in Meerssen wijkt niet wezenlijk af van de situatie in andere gemeenteraden in de regio' of 'Het is voorheen wel eens erger geweest'.

Maar gaandeweg de gesprekken wordt vrijwel altijd vastgesteld dat de onderlinge verhoudingen in de loop van het traject 'Gemeenteraad aan het stuur' flink verslechterd zijn. Ook wordt gezegd dat de raad door dit traject ontzettend veel tijd kwijt is aan interne onderwerpen en dus aan zichzelf. In de afgelopen twee jaar hebben raadsleden onevenredig veel uren in hun raadswerk gestoken, terwijl slechts een fractie van de tijd kon worden besteed aan die dingen waarvoor men de politiek is in gegaan.

Tegelijkertijd wordt door gesprekspartners benadrukt dat er in Meerssen veel goed gaat. Het college is voortvarend aan de slag met het Bestuursakkoord en er heerst in het algemeen tevredenheid over de uitvoering van beleid. Overigens wordt deze waardering in het openbaar weinig uitgesproken; sowieso worden over en weer weinig complimenten gegeven.

Er wordt in de gesprekken opgemerkt dat na de periode dat er gewerkt werd aan een 'regiegemeente' en de ambtelijke organisatie was 'leeg gelopen', de organisatie weer grotendeels opgebouwd diende te worden. Er is bijgevolg thans sprake van een organisatie in opbouw met relatief veel jonge medewerkers. Maar de organisatie is nu redelijk op orde. Ook financieel gezien staat de gemeente er goed voor, zo werd meerdere keren benadrukt. Niet zelden met de toevoeging dat er dus – op korte termijn tenminste - geen enkele reden is om over gemeentelijke herindeling te discussiëren. Sommige gesprekspartners zijn namelijk bezorgd dat onze verkenning zal worden gebruikt voor het opnieuw agenderen van de vraag of Meerssen wel zelfstandig kan blijven.

Het is opvallend dat college en raad grotendeels tevreden zijn over het gemeentelijk beleid en de uitvoering daarvan, terwijl de raad, volgens verschillende gesprekspartners, op dit moment niet in staat is goed weerwerk te leveren aan het college. Daaruit leiden wij af dat de toegevoegde waarde van de gemeenteraad minder groot is dan die zou kunnen zijn, vanwege het ontbreken van een open dialoog en discussie, waardoor het vermogen ontbreekt om zodoende de kwaliteit van de voorstellen te verbeteren. Dit is ons inziens jammer. Uiteindelijk heeft een vitaal lokaal bestuur een vruchtbaar samenspel nodig tussen college en raad, waarbij beiden hun rol 'zuiver' en 'vol' invullen, en zij elkaar in hun respectievelijke rolposities brengen en houden.

Veel gesprekspartners spreken over de aanwezigheid van 'oud zeer' binnen de raad. Bij doorvragen blijkt dat te slaan op 3 tot 4 raadsleden die met elkaar een geschiedenis delen die teruggaat tot in ieder geval 2013. Daarna hebben nog twee coalitiebreuken en discussie over de gemeentelijke herindeling aan het 'oude zeer' bijgedragen. Ervaringen uit het verleden werken door in hoe mensen in het heden naar elkaar kijken (bevooroordeeld en kritisch) en hoe zij zich ten opzichte van elkaar opstellen (wantrouwend en snel geraakt). Het verleden werkt ook nog op een andere manier door. Eén van de gesprekspartners verwoordde dit treffend: 'De gemeenteraad van Meerssen moet af van de gewoonte dat alles, ook de kleinste dingen politiek gemaakt wordt en politiek wordt uitgelegd; bij het minste of geringste staan de verhoudingen op scherp.'

Iets anders dat opvalt in gesprekken is dat allianties van personen en groepen gemakkelijk en veelvuldig wisselen. In het afgelopen decennium zijn er verschillende fusies en afsplitsingen geweest, en ook voor de komende raadsperiode staat in elk geval één nieuwe partij op de rol. Behalve dat splitsingen vaak duiden op conflicten en spanningen tussen mensen, brengen fusies en afsplitsingen ook met zich mee dat de energie voor een tijdje meer naar binnen dan naar buiten gericht is. Al met al dus niet bevorderlijk voor de kwaliteit van het raadswerk.

Een ander punt dat in veel gesprekken naar voren werd gebracht betreft het verschil in achtergrond van de raadsleden. Een groot deel van de raadsleden heeft zijn wortels en achterban in het lokale verenigingsleven, of vertegenwoordigt inwoners en belangen van een bepaalde kern. Dat bepaalt het abstractieniveau van denken, waardoor debatten weinig strategisch of op de langere termijn gericht zijn en vaak over details en specifieke situaties gaan. Met name de hoog opgeleide leden van BRUG-M betreuren dit. Anderzijds vinden raadsleden van andere partijen dat de leden van BRUG-M zich dikwijls betweterig en arrogant opstellen, anderen onnodig kleineren en met veel verbaal vertoon 'zenden'. Daardoor zijn andere raadsleden terughoudend met reageren, want je delft maar al te gemakkelijk het onderspit. En waarom zou je dat doen, als je bij voorbaat weet dat 'de macht van het getal' dus de overgrote meerderheid van de coalitie, toch de doorslag geeft in de besluitvorming? Daarenboven is er zeer frequent coalitieoverleg, waaraan ook de wethouders deelnemen. In dit overleg kunnen de opvattingen van de coalitiefracties zo nodig worden meegegeven ter bijstelling van raadsvoorstellen

Sommigen menen dat BRUG-M inhoudelijk vaak wel gelijk heeft, maar dat de 'toon van de muziek' verhindert dat BRUG-M 'gelijk krijgt'. Daarnaast ergeren raadsleden zich eraan wanneer BRUG-M buiten de voorzitter om het woord neemt. Dat wordt 'onfatsoenlijk'

gevonden. Kortom: van fraaie en ter zake doende debatten evenals goed weerwerk richting college lijkt in de gemeenteraad weinig sprake.

Meerdere gesprekspartners merken op dat de gepolariseerde verhoudingen en alle gevoeligheden uit het verleden het moeilijk maken voor de voorzitter om zonder verwijten van partijdigheid te opereren. De voorzitter moet als het ware steeds laveren, met als gevolg dat ze aan slagkracht inboet. Uit de gesprekken blijkt dat raadsleden elkaar binnen de fracties of in de raad niet aanspreken op gedrag, houding, gebezigde toon en woordkeuze. In die zin is er geen normstellend leiderschap binnen de raad, en wordt de verantwoordelijkheid voor de gang van zaken tijdens een vergadering eenzijdig bij de voorzitter gelegd. Alsof de sfeer, onderlinge omgang en vergaderorde geen verantwoordelijkheid zijn van de gehele raad.

In de gesprekken komt in het algemeen tot uiting dat de onderlinge verhoudingen tussen de raadsleden bij de start van de bestuursperiode in 2022 als redelijk normaal en gebruikelijk te kwalificeren waren. Zoals gezegd, wijst het overgrote deel van de gespreksdeelnemers erop dat dit veranderde met de komst van een extern adviseur die het traject 'Gemeenteraad aan het stuur' introduceerde. Dit traject, waarmee door een meerderheid van de raad was ingestemd, maar waarvan nut en noodzaak niet door iedereen werden erkend, was in eerste instantie bedoeld om de raad efficiënter en effectiever te laten vergaderen. Het verwerd echter al gauw tot een enorm tijdrovend en overweldigend proces. Een deel van de raad probeerde zo goed en zo kwaad als dat mogelijk was, bij te blijven en mee te doen. Een kleiner deel had groeiende bezwaren tegen hoe het ging en wat er allemaal tegelijkertijd moest gebeuren. Naar deze en andere bezwaren werd niet geluisterd. Het proces móest door, en moest door op de manier zoals de extern adviseur dat had bedacht. College en organisatie werden pas laat betrokken en kanttekeningen van hun kant over met name het proces werden terzijde geschoven. De speciaal ingestelde stuurgroep die het proces van 'Gemeenteraad aan het stuur' in goede banen moest leiden, stond onder aanvoering van een nieuw en onervaren raadslid.

Eén van de veranderingen die werden ingevoerd betrof het begrenzen van de spreektijden van fracties tijdens de besluitvormende vergaderingen. In onze gespreksronde werd door verschillende partijen erkend dat dit onder andere gebeurde om BRUG-M wind uit de zeilen te nemen. Het had een averechts effect; de fractieleden van Brug-M splitsten zich op in vijf afzonderlijke eenmansfracties, zodat alle vijf de toegestane hoeveelheid spreektijd hadden. Van meerdere mensen hebben wij overigens begrepen dat er momenteel tussen delegaties van Lokaal DNA en BRUG-M gesprekken plaatsvinden om de onderlinge verhoudingen te verbeteren en te bewerkstelligen dat BRUG-M weer als één fractie in de raad gaat deelnemen.

Door vaak te herhalen 'gemeenteraad aan het stuur' en 'gemeenteraad de baas' zijn er bij raadsleden beelden en verwachtingen gaan leven die niet in overeenstemming zijn met de rollen van de raad, de griffie, het college, de burgemeester en de verhouding tot elkaar. In een paar gesprekken wordt gesteld: 'We moeten weer terug naar normale verhoudingen', 'Wij doen dit ook maar naast ons gewone werk', en 'We moeten terug naar de basis, vereenvoudigen'.

Meerdere keren is opgemerkt dat met het proces 'Gemeenteraad aan het stuur' ook werd getracht om de omgangsvormen en vergadercultuur te verbeteren. Maar omdat daarvoor met name juridische en structuurmaatregelen werden ingezet, was het resultaat vooral, aldus onze gesprekspartners, een tot op heden voortdurende stroom van reglementen en procedures en het inrichten en opstarten van nieuwe commissies die vooral voor extra tijdbelasting zorgen.

De extern adviseur, daarbij gesteund en ondersteund door de griffier, probeerde in één klap: én een nieuw vergadermodel te introduceren (het BOB model) én uitbreiding van de formatie van de griffie tot 5 fte te bewerkstelligen én spreektijden en maximale aantallen interrupties in te voeren én aanpassingen van verordeningen en reglementen door te voeren alsmede de instelling van nieuwe commissies die bij de nieuwe werkwijze zouden horen.

‘Dat is te veel in beperkte tijd’ zo werd gesteld, ‘We raakten het overzicht kwijt’. Maar ook de constatering dat ‘Een meerderheid van de raad hiermee heeft ingestemd’.

De gesprekken tonen aan dat in de loop van de tijd een steeds grotere kloof is ontstaan tussen voorstanders en tegenstanders van het project ‘Gemeenteraad aan het stuur.’ Er ontstonden twee kampen. In sommige gesprekken wordt dit zelfs verruimd naar voor- en tegenstanders van de griffier, omdat zij tot op dit moment volhardt in de ingezette koers.

In oktober 2024 kwam de extern adviseur met een notitie waarover grote ophef ontstond. De toonzetting en woordkeuze vielen totaal verkeerd. Dit leidde ertoe dat zowel de gehele raad als het college en het MT afstand namen van de notitie, hoewel sommige raadsleden zich wel in de inhoud konden vinden. Anderen – met name de leden van BRUG-M, raadslid Meijers, het college van B&W en het MT - voelden zich door de inhoud juist onheus bejegend en ervoeren grote frustratie dat een niet bij te sturen proces in zo’n onproductief resultaat kon uitmonden.

Eén van de gevolgen van de notitie van de extern adviseur is een onderzoek naar sociale onveiligheid bij de griffie en in de ambtelijke organisatie. Dit onderzoek wordt momenteel door een externe uitgevoerd. Het onderzoeksrapport wordt half maart verwacht.

Maar er zijn meer gevolgen. De griffier nam als enige, en tot op heden, geen afstand van de notitie. Voor een deel van de raadsleden – met name de raadsleden van BRUG-M, die zich door het rapport gekrenkt voelden - is deze opstelling van de griffier onaanvaardbaar en leidt deze tot een sterk verminderd vertrouwen in haar onpartijdigheid en in haar professionaliteit. Onlangs is door de fractie van BRUG-M het initiatief genomen tot een gesprek met de griffier om weer tot elkaar te komen; dat is onvoldoende gelukt.

Inmiddels staat ook de werkrelatie tussen griffier, burgemeester, gemeentesecretaris en bestuursadviseur sterk onder druk. De vanzelfsprekendheid in het contact is verdwenen en er wordt vanuit argwaan, met veel wederzijds oordeel, en zo minimaal mogelijk samengewerkt.

Op dit moment is er binnen de raad geen overeenstemming hoe verder te gaan met ‘Gemeenteraad aan het stuur’. Wel is een evaluatie voorzien, waar inmiddels een werkgroep voor in het leven is geroepen. Wie de evaluatie zal uitvoeren en wanneer die gereed moet zijn, is nog niet bepaald.

Alle raadsleden spreken naar ons uit dat het BOB-model de moeite waard is om mee verder te gaan. Ze zien er de toegevoegde waarde van in, waarbij ook de mogelijke inbreng van deskundigen en burgers als waardevol wordt beschouwd.

De meningen verschillen waar het gaat om de uitbreiding van de griffie naar 5,0 fte. Vaak wordt daarbij gewezen op de formatieve omvang van de griffie in naburige gemeenten met een vergelijkbare grootte. Dan is 5,0 fte voor een gemeente als Meerssen veel en kostbaar. Een deel van de raadsleden betwijfelt of alle door Bouman voorgestelde taken van de griffie wel nodig zijn. Argumenten daarvoor zijn dat capaciteit voor bepaalde taken in de organisatie aanwezig is. Bij wijze van voorbeeld wordt dan gewezen op communicatie (we zijn één gemeente). Waar het gaat om het voorbereiden van beeldvormende vergaderingen zouden portefeuillehouders en organisatie ook ideeën en netwerken kunnen voorstellen en aandragen; de organisatie van de bijeenkomsten zou gezamenlijk door griffie en organisatie kunnen worden opgepakt.

Op de website staan alle commissies genoemd die de gemeenteraad van Meerssen heeft. De taken van de verschillende raadscommissies overlappen elkaar. Daardoor dienen initiatieven, notities en voorstellen op meerdere plekken besproken te worden. Bij de instelling van commissies en de toedeling van bijvoorbeeld de voorzitterschappen is bovendien geen rekening gehouden met ervaring, kennis en inzicht van raadsleden; zo waren de voorzitters van de werkgeverscommissie en van de Stuurgroep Raad aan het stuur raadsleden die pas na de laatste verkiezingen in de raad gekozen zijn. Algehele coördinatie door het presidium ontbreekt. Sterker nog: met al deze commissies heeft het presidium nog maar weinig taken over en is het 'uit positie'.

Hoewel wij hebben aangegeven dat wij geen advies over de procedure voor benoeming van een nieuwe burgemeester zullen uitbrengen, kwam dit onderwerp toch veelvuldig ter sprake. Grofweg hebben wij hierover twee opvattingen gehoord. Enerzijds de opvatting dat Meerssen op korte termijn het meest gebaat is met de benoeming van een waarnemer, die tot na de verkiezingen in 2026 in functie blijft. Iemand met statuur, die niet hoeft te verbinden en de raadsleden een spiegel voorhoudt, en die de rolcongruentie van raad en college bevordert, bewaakt en handhaaft. Na de verkiezingen zou dan een vertrouwenscommissie uit de nieuw gekozen raad de procedure voor een kroonbenoemde burgemeester kunnen oppakken.

Anderzijds hebben raadsleden - naar onze inschatting een kleine meerderheid - de uitgesproken opvatting dat de procedure voor een kroonbenoemde burgemeester zo snel mogelijk gestart dient te worden. Er is in hun beleving weinig reden om nu af te wijken van de reguliere gang van zaken. Dat is slecht voor het imago en reputatie van Meerssen. Want politiek gezien is het relatief rustig. Naar alle waarschijnlijkheid zal sinds lange tijd een college weer de hele bestuursperiode afmaken. Ook de inwoners van Meerssen zouden volgens deze raadsleden uitstel van de procedure niet begrijpen. Immers, zo wordt gezegd, de beleving van burgers is dat het goed gaat in het gemeentebestuur.

Eensgezind zijn de gesprekspartners waar het gaat om het profiel van de nieuw te benoemen burgemeester. Het moet een ervaren bestuurder zijn, een stevige persoonlijkheid. Hierbij wordt eraan gerefereerd dat de praktijk laat zien dat in veel gevallen onervaren instromers benoemd worden in gemeenten met de omvang van Meerssen. Dit vindt men, gegeven de situatie in Meerssen, niet wenselijk.

4. *Advies voor het vervolg*

We hebben een gemeenteraad aangetroffen met hart voor Meerssen, maar helaas verzandt in intern gesteggel en bijzaken waaraan iedereen buitengewoon veel tijd, energie en werkplezier verliest.

Geplaagd door oud zeer en voortdurende wisselingen van allianties tussen mensen en partijen, wordt er in de gemeenteraad veel van elkaar gevonden en veel over elkaar gesproken. De 'verzuurde' verhoudingen die hier en daar bestaan en het gemakkelijk opflakkerende wantrouwen tussen mensen en fracties kent dus al een lange geschiedenis. Maar iedereen is het er over eens dat het proces 'Gemeenteraad aan het stuur' de onderlinge verhoudingen (verder) op scherp heeft gezet en onnodig veel gedoe heeft veroorzaakt dat tot op de dag van vandaag voortduurt. Gedoe dat tevens z'n weerslag heeft op het samenspel tussen raad en college, op de positie van de griffier, en op de samenwerking tussen burgemeester, griffier, gemeentesecretaris en bestuursadviseur.

Dat dit kon gebeuren heeft o.i. onder andere te maken met een gebrek aan leiderschap in de raad. Hiermee bedoelen we dat de raad geen presidium heeft dat een betekenisvolle rol vervult in het bevorderen van een effectieve en kwalitatief hoogwaardige werkwijze van de raad, en in het bewaken van rolzuiverheid. Noch beschikt de raad anderszins over een groepje raadsleden dat de hele raad weet te verbinden en voor samenhang zorgt. In plaats hiervan is de raad in toenemende mate verdeeld geraakt in kampen en tal van commissies, werk- en stuurgroepen.

De raad voert geen eigen koers en is op dit moment van minder toegevoegde waarde voor het gemeentelijke beleid en functioneren, dat zou kunnen en moeten. Van het in het lokale stelsel begrepen samenspel tussen college en raad komt dan ook te weinig terecht. Gelukkig is Meerssen financieel gezond en heeft het een college en ambtelijke organisatie die de doelen van het bestuursakkoord tot realisatie brengen. Wat dat betreft zal de gemiddelde inwoner of ondernemer van Meerssen weinig hinder hebben, maar ook weinig voordeel, van de gemeenteraad.

Het in 2022 begonnen traject 'Gemeenteraad aan het Stuur' was bedoeld om zowel efficiëntie als effectiviteit van het raadswerk te vergroten. Dit traject echter heeft uiteindelijk niemand goed gedaan. In feite kent het alleen maar verliezers. Ondertussen blijft het de gemoederen nog steeds bezighouden. We kunnen rustig stellen dat de raad in een voortdurende 'dramadriehoek' verkeert, waarbij raadsleden om beurten de rol van aanklager, redder of slachtoffer 'spelen', zonder zicht op een goed einde. Helaas is het zelfs zo dat de griffier onderdeel is geworden van deze 'dramadriehoek'.

Hoe kom je hier als raad nog uit? Wij adviseren de gemeenteraad: stop met onmiddellijke ingang het traject 'Gemeenteraad aan het Stuur'. Dus: stop vanaf heden met de discussie over uitbreiding van de griffie en bepaal de formatie vooralsnog op 3 fte. Zet de evaluatie van 'Gemeenteraad aan het stuur' stop. Houd op met het tot op de minuut nauwkeurig beperken van de spreektijd en het aantal interrupties in de besluitvormende vergaderingen van de raad. Stop tevens met het inrichten en optuigen van nieuwe commissies en werkgroepen. Laat in plaats daarvan het presidium zijn rol en positie in het systeem optimaal innemen.

Ga alleen wél door met het breed gedragen BOB-model, en wordt daar door oefening heel bedreven in. Oefen u er bij voorkeur in met hulp van een gespecialiseerd bureau. Deze manier van vergaderen, mits goed uitgevoerd, kan de raad geweldig faciliteren in een goede en effectieve rolname. Dat draagt bij aan een gezond samenspel tussen gemeenteraad en college, en komt de kwaliteit van de besluitvorming te goede. Bovendien geeft met name de beeldvormende fase de raad als geheel de gelegenheid zich van zijn beste kant te laten zien in het contact met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties.

Tuig voor het BOB-model geen aparte commissie raadsbeleid op, maar werk in plaats daarvan constructief samen met college en ambtelijke organisatie. Laat het presidium, waar alle fractievoorzitters deel van uitmaken, zijn functie vervullen om als coördinatiecentrum en kwaliteitswaakhond van de raad te functioneren en de nodige werkafspraken te maken. Evalueer dit vergadermodel pas nadat u er flink wat ervaring mee hebt opgedaan; beoordeel dan hoe het bevalt en of aan de voorwaarden (waaronder capaciteit griffie) voor een effectieve uitvoering wordt voldaan.

Verder adviseren wij het 'oud zeer' - voor zover mogelijk - uit de weg te ruimen. Laat de 3 tot 4 raadsleden die het betreft onder leiding van een externe mediator met elkaar in gesprek gaan. Spreek uit wat uitgesproken moet worden, luister naar elkaar en begrijp elkaars 'pijn', spreek af hoe je in het vervolg met elkaar wilt omgaan. En houd je daaraan.

Mocht al voor de verkiezingen gestart worden met de procedure voor de benoeming van een vaste burgemeester, dan zal er voordien iets moeten gebeuren in de relatie voorzitter vertrouwenscommissie en griffier. De voorzitter van de vertrouwenscommissie is op dit moment de fractievoorzitter van BRUG-M; de griffier en hij hebben, op z'n zachtst gezegd, een ongemakkelijke werkrelatie. Maar ze kunnen niet om elkaar heen, want de griffier heeft een belangrijke ondersteunende rol in de wervingsprocedure van een nieuwe burgemeester. Tussen hen beiden zal daarom eerst de lucht geklaard moeten worden, willen zij samen goed kunnen optrekken in zo'n delicaat proces als het selecteren van de nieuwe burgemeester. Ook hierbij raden we inzet van een extern mediator aan.

Wij adviseren de gouverneur: geef zo spoedig mogelijk een gezaghebbende en door de gehele raad gedragen onpartijdige persoon (of duo van personen) de opdracht de raad bij het bovenstaande te begeleiden, tenminste tot het moment waarop een nieuwe burgemeester en dus nieuwe voorzitter van de raad is aangetreden. Tevens zou deze tijdelijke persoon het presidium kunnen begeleiden om zijn rol t.b.v. een effectief en efficiënt functionerende raad met verve en doeltreffend in te vullen.

Tot slot adviseren wij alle betrokkenen om straks bij de start van de nieuwe raad niet alleen te investeren in onderlinge kennismaking en onderlinge relaties, maar evenzeer in kennis van en oefening met het raadswerk als zodanig, en in inzicht in de rolverdeling tussen raad, college en ambtelijke organisatie.

Tot besluit

Wij hopen van harte dat onze aanbevelingen bijdragen aan een gemeenteraad van vrouwen en mannen die met hart voor de zaak en met plezier in hun werk van betekenis zijn voor de inwoners, ondernemers, organisaties en het college van B&W van Meerssen.

Dat het resultaat mag zijn dat de raad zich positioneert als een instituut dat zoekt naar verbreding en verbinding en daarbij in een democratisch proces het beste voor de gemeenschap Meerssen kan bewerkstelligen.